

Assi-sairaalan esteettömyyskatselmukset 10.6., 11.6. ja 18.6.2025 / julkisten rakennusten esteettömyyskartoittaja Minna Holopainen

Tämän liitteeksi Liisa Haakanan ja Minna Holopaisen PowerPoint kuva- ja tekstikoosteeseen.

Assi-sairaalassa on monessa asiassa huomioitu esteettömyys todella hyvin.

Tähän on listattu ainoastaan korjattavia asioita. Näin isossa kokonaisuudessa, joka kohteen mittojen ottaminen vaatisi runsaasti aikaa eli kyse on esteettömyyskatselmuksesta ei tarkastuksesta / esteettömyyskartoituksesta.

Opastuksen hahmotettavuutta, selkeyttä, helppotajuisuutta tulee joissakin paikoin parantaa.

- Kiinnittää huomiota opasteiden sijoitteluun ja kokoon.
- Katosta ripustettavat opasteet eivät näy riittävän kauas. → Opasteiden näkyvyyttä tulee parantaa.

Opasteen alareunan korkeus tulisi olla ≥ 2100 mm, kirjasinkoko 100 mm (Kohteessa ei mitattu korkeuksia).

- Näkövammaiset huomioiden kulkuväylän yläpuolella olevien opasteiden lisäksi tulisi aina olla myös opaste kulkuväylän sivussa, jonka äärelle pääsee.
- Opasteiden heikkonäkyvyys kaukaa katsottaessa aiheuttaa myös hankaluuksia liikumaesteisille, joutuu kävelemään pitkästi, katsomaan, mitä opasteessa lukee.
- Opasteiden selkeyden lisääminen.
 - Tulee tarkastaa nuolen suunta ja opasteen sijoittelu, opastuksen päällekkäisyyden välttäminen.
 - Kaikki käytettävissä olevat symbolit eivät ole helppotajuisia esim. odotustila.
 - Opastuksen yhdenmukaistaminen koko sairaalassa samaksi esim. lokeroiden opastamisen osalta.

Opasteiden sijoittelukorkeuksista ja kirjasinkoosta on omat suositusmitat; metrin etäisyydeltä katsottaessa / kirjaimien korkeus 15 mm, 2 m etäisyys/ kirjaimien koko 25–40 mm, yli 3 m etäisyys/ kirjainkoko 70–100 mm.

Erityistä plussaa; pistekirjoitukset osassa opasteista, muistettu opastaa myös ulosmeno. Opastusta on hyödynnetty kontrasti-/huomioraitana käytäväosuuksien ovissa.

Tuleeko johonkin sisäänkäynnin lähelle rakennuksen pääopaste?

Kartoitusta tehtäessä ei ollut vielä digitaaliset opasteet käytettävissä tai opasteiden valaistus.

Ensiavussa → Ilmoittautumis-opasteen siirtäminen helpommin havaittavaan paikkaan eli käytävän puolelle kattoon ja lisäten opasteeseen nuoli.

Opastus on päällekkäinen, sekava ja vaikeasti hahmotettavissa.

Opastusta / esteettömän wc-tilan löytämistä tulee parantaa. (Kun kääntyy käytävälle, mihin opaste ohjaa, esteetön wc-tila ei ole näkyvissä, vaan löytyy vasta perältä nurkan takaa.) → Opasteiden sijoittelun muuttaminen ja selkiyttäminen. Esim. laitetaan vain pitkä opaste isompana, josta on jo näkyvillä wc ja esteettömän wc:n opastus. Lisäksi esteettömän wc-opasteen lisääminen käytäväosuudelle.

Ensiavun opaste aiheuttaa hämmennystä. Opastus-wc lapset, kalusteiden mitoitus aikuisten wc → Wc:n muuttaminen lasten mitoitus mukaiseksi tai opastuksen korjaaminen?

Näkemisen esteettömydessä on korjattavaa

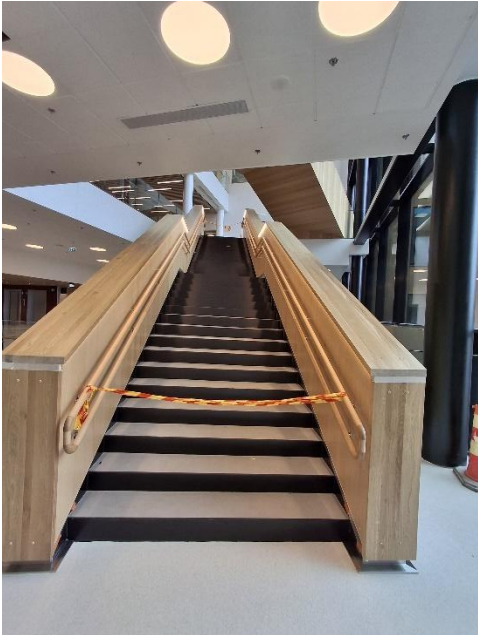
Näkemisen esteettömyyden / hahmotettavuuden osalta on jonkin verran puutteita ja vaaran paikkoja.

Sisääntulon askelmat ja vierellä olevat istuinpaikat.

Portaat aiheuttavat putoamis- ja kompastumisvaaran → Hahmotettavuuden / kontrastin lisääminen. Portaiden alkaminen ja päättyminen on merkattu huomioalueena.

Osassa sairaalan portaita puuttuvat lattian huomioalueet sekä ylä- että alapäästä (syvyys 600 mm).

Monissa paikoin lokeroiden numerot eivät erotu tummuuskontrastina, eivätkä ole käsin tunnistettavissa kohonumeroina → Lokerikkojen numeroinnin hahmotettavuutta tulee parantaa. Lokerikkopaikkojen yhdenmukaistaminen samalla tunnistettavalla symbolilla toteutuvaksi. Opastuksen ja hahmotettavuuden parantaminen.

Osasta ovia ja korkeista käytäväosuuksien ikkunoista puuttuvat kontrastimerkinnot aiheuttaen törmäysvaaran. → Suositus kontrasti merkinnot kahdella korkeudella 1000 ja 1400–1600 mm tai muulla tavalla lisätä havaittavuutta.

Kerrosnumero-opasteiden kontrastit ovat heikot ja kerrosnumero olisi hyvä myös näkyä infotiskin yläpuolella. Lasiseinämät eivät hahmotu hyvin heikkonäköisille, aiheuttaen törmäysvaaran. → Kerrosnumeroinnon opastusta ja hahmotettavuutta tulee parantaa.

Asiointitiskien kulmien ja lattian väliset kontrastit puuttuvat, törmäysvaara. → Kontrastia kulmiin ja ripustuskoukkuun.

Kautta sairaalan on kohteita, joissa asioiden ja kalusteiden hahmotettavuutta tulee parantaa
→ kontrastin lisääminen.

Liikkumisen ja näkemisen esteettömyys + opastus

Esteetön wc; wc-istuimen vierellä ei ole molemmin puolin riittävää 800 mm leveää vapaata siirtymistilaa. Siirtyminen onnistuu vain toiselta puolelta. → Tilaopasteen muuttaminen käytettävyyttä vastaavaksi oven vierelle ja opastus toiseen esteettömään tilaan.

Iso roskis kaventaa myös siirtymätilaa.

Esteetön wc; wc-istuimen vierellä molemmin puolin ei ole riittävää 800 mm leveää vapaata siirtymistilaa. Siirtyminen onnistuu vain toiselta puolelta. → Tilaopasteen muuttaminen käytettävyyttä vastaavaksi. (Vierellä on toinen käytettävissä oleva esteetön wc).

Keppitelineen lisäys oven vierelle.

Osaan esteettömiä wc-tiloja ripustuskoukkuja tulee lisätä myös matalalle, osasta puuttui kokonaan. → Ripustuskoukut tulee olla kahdella korkeudella 1100–1200 mm / 1400–1600 mm.

Osassa esteettömien wc-tilojen lattiatasolta hälytysjärjestelmät puuttuvat vielä → tulossa.
Osassa on käytössä painonapillinen hälytysjärjestelmä.

Osa ovista oli raskaita käsitellä → säädöt tulossa. Ovia käsiteltäessä tarvittava voima enintään 10 newtonia.

Ensiavun 2-tilan hoidonarviointipiste ei ole esteetön, mm. liikkumisenapuvälineellä tai lastenvainuilla käytettäessä. Ripustuskoukut / välineistö eivät erotu taustasta. → Tämä tulee huomioida ilmoittautumisautomaattia käytettäessä, jotta esteetöntä tilaa tarvitsevat ohjautuvat esteettömään 1-tilaan.

Myös 1-tilan mm. välineistön ja asiointiluukun hahmotettavuus tulee tarkistaa ja tarvittaessa korjata.

Ensiavun vesipiste. Lavuaarin alla ei ole tarvittavaa polvitilaa, putkisto estää lavuaarin alle pääsyn pyörätuolilla. → Vaadittava polvitila altaan alla; leveys 800 mm, syvyys 600 mm, korkeus 670 mm. Tulee myös huomioida, että mahdollinen roskakori ei saa kaventaa tarvittavaa polvitilaa.

Potilashuoneiden kaappien ripustuskoukut eivät ole kaikkien käytettävissä → Ripustuskoukku myös alemmaksi 1100–1200 mm korkeuteen.

Osassa potilashuoneita oven sisäpuolella oleva lankavedin on alle suositusmitan (alle 600 mm).

Luentosalissa ripustus→ koukkuja tulee olla kahdella korkeudella, myös matalalla (1100–1200 mm ja 1400–1600 mm).

Kuuloeriö ei ole esteetön. Luiska aiheuttaa vaaran. Ovea ei pysty käsittelemään luiskalta ja tilaan on kynnys. Tilaan ei pääse liikkumisen apuvälineellä (sähköpyörätuolilla ei päässyt luiskalta kynnyksen yli. Manuaalipyörätuolilla liikuttaessa tai rollaattorilla, tulisi kyetä nostamaan etupyöriä päästäkseen kynnyksen yli.) → Ennen kynnystä tulee olla tasanne, jotta ovea voi käyttää. Luiskan osalla tulisi olla 50 mm suojaseura ja käsijohde.

Käsioppyheautomaatit ovat liian korkealla. → Sijoituskorkeus 900 mm korkeudelle lattiasta.

Ulkona jalkakäytävän / suojatien reunatuki on luiskattu, mutta jäänyt hiukan liian jyrkäksi. → Luikkauksen loiventaminen. Muutosta tehtäessä tulee huomioida, että näkövammaisten liikkumisen kannalta alle 30 mm tasoeroa ei tunnista valkoisen kepin avulla!

Piha-alueet ovat vielä kesken, joten niitä ei arvioitu.

Kuulemisen esteettömyyttä ei voinut vielä tässä vaiheessa havainnoida / arvioida.

Myös huonekalut ym. irtokalusteet vielä puuttuvat, joten niiden esteettömyys ei ollut vielä arvioitavissa.

Alla joitakin esteettömän wc-tilan mittoja. Nämä on hyvä tarkistaa esteettömistä wc-tiloista. (Katselmuksen aikana ei mitattu kaikkia wc-tiloja).

- Oven sisäpuolen vetimen korkeus tulee olla 800 mm lattiasta ja vedin vähintään 600 mm pitkä.

- Wc-istuin tulee olla takaa irti seinästä 200–300 mm, wc-istuinkorkeus 420–450 mm, pyörätuolin käyttäjälle ja ikääntyneille soveltuva korkeus 480–500 mm, (kartoituslomake hyväksyy mitaksi 450–480 mm).

-Wc-istuiminen käsituot; 800 mm korkeus lattiasta (kartoituslomake hyväksyy 750–800 mm korkeuden), tukien välinen tila tulee olla vähintään 600 mm (kartoituslomakkeessa hyväksytään; keskeltä keskelle mitattuna), tukien tulee ulottua 200 mm istuimen etureunan yli riittävän pitkälle. **Suurin osa käsituista ovat liian lyhyitä.**

- Vapaa tila wc istuimen vierellä tulee olla 800 mm.

- Saippuateline, käsipyyheautomaatti ym. korkeintaan 900 mm korkeudelle lattiasta.
- Vaatetangot /-koukut kahdella korkeudella; korkeus 1100–1200 mm ja 1400–1600 mm.
- Wc-tilan tukikaiteet, keppiteline korkeus lattiasta 900 mm.
- Pesualtaan korkeus 800–900 mm. Altaan polvitila; leveys 800 mm, syvyys 600 mm, korkeus 670 mm.